Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijas licence Nr. 00403108.

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijā
06.01.2006. ar Nr.06.04.104/1.1

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijā
2009. gada 30.aprīlī ar Nr.06.04.06.104/1.2

Grozījumi 10.panta punktā 10.6. un 15.panta punktos 15.1.-15.5.
Stājas spēkā no 2009.gada 30.oktobra

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijā
2011. gada 3.augustā ar Nr.PP12-06.04.06.104/111

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijā
2013. gada 11.janvārī ar Nr.PP12-06.04.03.03.104/9

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijā
2014.gada 23. janvārī ar Nr. 05.04.01.104/366

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijā
2015.gada 11. septembrī ar Nr. PP12-06.04.03.03.104/130

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Finanšu un Kapitāla tirgus Komisijā
2016.gada 19.aprīlī ar Nr. PP12-06.04.03.03.104/63

Ar grozījumiem, kas reģistrēti Latvijas Bankā
2025. gada 15.jūlijā ar Nr.PP12-27-10/2025/184

Ar grozījumiem, kas saskaņoti ar Latvijas Banku
2026. gada 25.novembrī ar Nr. PP12-27-10/2026/293

Akciju sabiedrība „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”

Pensiju Plāns

„Pirmais Pensiju Plāns”

Rīga, spēkā ar 2026.gada 25.novembri

1. pants. Terminu skaidrojums

1.1. ***Latvijas Banka -*** valsts iestāde, kura veic privāto pensiju fondu darbības uzraudzību.
1.2. ***Darba devējs*** - juridiska persona - Pensiju Fonda akcionārs, kas saskaņā ar Kolektīvās dalības līgumu veic iemaksas Pensiju Plānā savu darbinieku labā.
1.3. ***Darba samaksas kopsumma (bruto)*** – visu Darba likumā ietverto darba samaksas elementu kopums: amatalga (mēnešalga), samaksa par papildu darbu (darba apvienošana, uz laiku prombūtnē esoša darbinieka pienākumu izpilde), samaksa par virsstundu darbu, samaksa par darbu svētku dienās un brīvdienās, samaksa par nakts darbu, kā arī izmaksas materiālajai stimulēšanai (prēmijas par darba kvalitatīvu izpildi, prēmijas par gada rezultātiem un citas prēmijas) un citi uz darba samaksu attiecināmi izmaksu veidi, kas paredzēti Darba koplīgumā.
1.4. ***Individuālais konts*** - konts, kurā katram Pensiju Plāna dalībniekam tiek uzkrāts *Papildpensijas kapitāls*.
1.5. ***Ieguldījumu politika*** – detalizēti Pensiju Plāna līdzekļu ieguldīšanas noteikumi.
1.6. ***Kolektīvās dalības līgums*** - līgums, kas noslēgts starp Darba devēju un Pensiju Fondu par šī Darba devēja darbinieku dalību Pensiju Plānā.
1.7. ***Līdzekļu pārvaldītājs*** - komercsabiedrība, ar kuru Pensiju Fonds ir noslēdzis līgumu par līdzekļu pārvaldīšanu.
1.8. ***Līdzekļu turētājs*** - komercsabiedrība, ar kuru Pensiju Fonds noslēdzis līdzekļu turētāja līgumu.
1.9. ***Likumi*** - Latvijas Republikas likumi un citi tiesību akti, kas regulē privātā pensiju fonda izveidošanu, darbību un likvidāciju.
1.10. ***Metodika*** - kārtība, kādā Pensiju Plāna dalībniekam ir tiesības izņemt un Pensiju Fonds izmaksā uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* pilnībā vai pa daļām.
1.11. ***Papildpensijas kapitāls*** - naudas līdzekļi, kas kādā noteiktā laika periodā ir uzkrāti Pensiju Plāna dalībnieka *Individuālajā kontā*.
1.12. ***Pensiju Plāns*** - sistematizētu noteikumu kopums, saskaņā ar kuru Pensiju Fondā notiek naudas līdzekļu iemaksa, uzkrāšana, uzkrāto līdzekļu ieguldīšana un izmaksa.
1.13. ***Pensiju Plāna dalībnieks*** - fiziska persona, kura pati vai par kuru Darba devējs vai cita fiziska persona izdara iemaksas Pensiju Fondā un kurai ir tiesības saņemt Individuālajā kontā uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* Pensiju Plānā noteiktajā kārtībā.
1.14. ***Pensiju Plāna darbības rezultāts*** - Pensiju Plāna ieņēmumu un izdevumu aprēķina postenis, kas atspoguļo Pensiju Plāna ieņēmumus, kā arī ieņēmumus un izdevumus no darbības ar ieguldījumiem pārskata periodā.
1.15. ***Pensiju Plāna kapitāls*** - Pensiju Plāna dalībnieku *Individuālajos kon*tos uzkrātā *Papildpensijas kapitāla* kopsumma.
1.16. ***Pensiju Plāna komiteja*** - Pensiju Plānā iestājušos darbinieku un Darba devēja kopīgi izveidota Pensiju Plāna kontroles institūcija.
1.17. ***Pensiju Fonds*** - akciju sabiedrība "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds", ir slēgtais pensiju fonds, kas reģistrēts Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā 1999.gada 14.jūnijā, reģistrēts komercreģistrā 2004.gada 12.augustā, vienotais reģ. nr. 40003448943. Pensiju Fonda juridiskā adrese - Brīvības iela 180, LV 1012, Rīga.
1.18. ***Pensijas vecums*** - Pensiju Plānā noteiktais Pensiju Plāna dalībnieka vecums, kuru sasniedzot Pensiju Plāna dalībnieks var saņemt *Papildpensijas kapitālu* atbilstoši Pensiju Plāna noteikumiem.
1.19. ***Pieteikums*** – pašrocīgi vai ar drošu elektronisko parakstu parakstīts iesniegums, kurā Pensiju Plāna dalībnieks izsaka vēlmi izņemt uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* pa daļām, pilnībā vai pārskaitīt uz citu pensiju fondu.
1.20. ***Pensiju Plāna saistību valūta*** – valūta, kurā tiek izmaksāts papildpensijas kapitāls.
1.21. ***Pensiju Plāna ieguldījumu portfelis*** - kontos esošie līdzekļi (Latvijas vai citu valstu valūta, dematerializēti vērtspapīri), materializēti vērtspapīri, citi finanšu instrumenti, ieguldījumi nekustamajā īpašumā un citi Likumos pieļautie Pensiju Plāna līdzekļi.

2. pants. Vispārīgas ziņas

2.1. Pensiju Plāna darbības mērķis ir uzkrāt un ieguldīt Pensiju Plāna dalībnieku pašu izdarītās un/vai viņu labā izdarītās naudas līdzekļu iemaksas, lai nodrošinātu šiem dalībniekiem *Papildpensijas kapitālu*.

2.2. *Pensiju Plāns* ir noteikto iemaksu pensiju plāns bez garantēta ienesīguma un bez paredzēta biometrisko risku seguma. *Pensiju Plāna* nosaukums ir „Pirmais Pensiju Plāns".

2.3. *Pensiju Plāna saistību valūta* ir Euro (EUR)

2.4. *Pensiju Plānam* ir divi ieguldījumu portfeļi, kurus pārvalda *Līdzekļu pārvaldītāji*.

2.5. *Pensiju Fonda Pensiju Plāna Līdzekļu pārvaldītāji:*
2.5.1. ieguldījumu portfeļa Nr.1 *Līdzekļu pārvaldītājs* ir "SEB Investment Management" IPAS, reģistrācijas Nr. 40003525797, juridiskā adrese: Elizabetes iela 95, LV-1050, Rīga;
2.5.2. ieguldījumu portfeļa Nr.2 *Līdzekļu pārvaldītājs* ir „ Signet Asset Management Latvia" IPS, reģistrācijas Nr. 40103362872, juridiskā adrese: Antonijas iela 3-1, LV-1010, Rīga.

2.6. *Pensiju Fonda Līdzekļu turētājs* ir AS "Swedbank", reģistrācijas Nr. 40003074764, juridiskā adrese: Balasta dambis 15, Rīga, LV-1048.

2.7. *Pensiju Fonda* un *Pensiju Plāna* finanšu pārskata revidents ir „Moore Vilson Audit" SIA, reģistrācijas Nr. 40203322522, juridiskā adrese: Upesgrīvas iela 56, Rīga, LV-1002.

3. pants. Pensiju Fonda pārvaldes institūcijas

3.1. Pensiju Fonda pārvaldes institūcijas ir Akcionāru sapulce un Valde.

3.2. Akcionāru sapulce ir augstākā Pensiju Fonda pārvaldes institūcija. Pensiju Fonda darbību vada un to pārstāv Valde.

4. pants. Pensiju Fonda amatpersonas

4.1. Pensiju Fonda amatpersonas - izpilddirektoru un galveno grāmatvedi - apstiprina Valde.

4.2. Pensiju Fonda izpilddirektors Valdes noteikto pilnvaru robežās:
4.2.1. analizē un novērtē Pensiju Plāna darbību;
4.2.2. kontrolē Kolektīvās dalības līgumu un Pensiju Plāna noteikumu izpildi;
4.2.3. uztur kārtībā un pilnveido dokumentāciju, lai vienmēr būtu pieejama precīza un patiesa informācija par Pensiju Plāna dalībnieku Individuālo kontu stāvokli, Pensiju Plāna prasībām un saistībām;
4.2.4. nodrošina uzziņu un konsultāciju sniegšanu Pensiju Plāna dalībniekiem;
4.2.5. aizstāv un pārstāv Pensiju Plāna dalībnieku intereses un tiesības attiecībās ar trešajām organizācijām;

4.3. Pensiju Fonda galvenais grāmatvedis:
4.3.1. organizē un nodrošina operatīvo grāmatvedības un statistisko uzskaiti, sastāda pārskatus par Pensiju Plāna darbību;
4.3.2. veic pilnu Pensiju Plāna finansiālo operāciju uzskaiti, gatavo finanšu dokumentus apstiprināšanai izpilddirektoram pirms to iesniegšanas Valdei, Latvijas Bankai, Pensiju Plāna komitejām, Pensiju Plāna dalībniekiem.

5. pants. Pensiju Plāna komiteja

5.1. Komiteja tiek izveidota ne vēlāk kā trīs dienas pirms tam, kad Darba devējs veic pirmo iemaksu savu darbinieku - Pensiju Plāna dalībnieku - labā.

5.2. Komiteju kopīgi izveido Darba devējs un darbinieki, kas piedalās Pensiju Plānā, ja Darba devējs veic iemaksas vairāk kā 100 (viens simts) darbinieku labā.

5.3. Savu pārstāvi darbam *Komitejā* Pensiju Plāna dalībnieki ievēl darbinieku sapulcē. Darbinieku sapulces sasaukšanas kārtību nosaka Darba devējs, ja cita kārtība nav paredzēta Darba Koplīgumā.

5.4. *Komitejas* darba periods ir trīs gadi. Šim periodam beidzoties, *Komitejas* locekļus var noteikt un ievēlēt atkārtoti.

5.5. *Komiteja* no sava vidus ievēl priekšsēdētāju, kas var būt gan Darba devēja, gan darbinieku pārstāvis.

5.6. Ikgadējā *Komitejas* sēde notiek ne vēlāk kā četras nedēļas pēc kārtējās Pensiju Fonda akcionāru sapulces, kura lēmusi par aizvadītā gada rezultātiem.

5.7. *Komiteja* ir tiesīga pieņemt lēmumus, ja tās sēdē piedalās abi *Komitejas* locekļi. *Komiteja* lēmumu pieņem vienbalsīgi. Ja balsis sadalās līdzīgi, lēmums netiek pieņemts.

5.8. Visas *Komitejas* sēdes tiek protokolētas. Sēdes protokols tiek iesniegts Valdei.

5.9. Ziņas par Pensiju Plāna komitejas sastāvu un par jebkurām tā izmaiņām tiek iesniegtas Valdei.

5.10. *Komiteja* veic šādas funkcijas:
5.10.1. pieprasa un saņem no Darba devēja un Valdes dokumentus par Pensiju Plāna un Kolektīvās dalības līguma izpildi;
5.10.2. kontrolē, vai Darba devēja iemaksas darbinieku labā un/vai darbinieku pašu veiktās iemaksas pensiju plānā tiek aprēķinātas savlaicīgi un pareizi un vai tās nekavējoties tiek pārskaitītas Pensiju Fondam;
5.10.3. sagatavo priekšlikumus Valdei un Darba devējam par Pensiju Plāna noteikumu grozījumiem;
5.10.4. informē Valdi un Darba devēju par pārkāpumiem, ko *Komiteja* savas kompetences ietvaros ir konstatējusi.

6. pants. Pensiju Plāna dalībnieki

6.1. Darbinieki kļūst par Pirmā Pensiju Plāna dalībniekiem ar sava Darba devēja starpniecību, kurš noslēdz ar Pensiju Fondu Kolektīvās dalības līgumu. Ja darbinieks nevēlas kļūt par Pensiju Plāna dalībnieku, viņš par to rakstveidā informē Darba devēju.

6.2. Darba devējs sastāda un iesniedz Pensiju Fondam to darbinieku sarakstu, kuru labā saskaņā ar Kolektīvās dalības līgumu Darba devējs uzsāk veikt iemaksas Pensiju Plānā. Sarakstā par katru Pensiju Plāna dalībnieku ir šāda informācija:
6.2.1. personas kods, uzvārds, vārds;
6.2.2. korespondences saņemšanas adrese un pasta indekss, tālrunis, elektroniskā pasta adrese;
6.2.3. datums, ar kuru darbinieks kļūst par Pensiju Plāna dalībnieku.

6.3. Par iepriekšējā mēnesī notikušajām izmaiņām darbinieku sarakstā Darba devējs 6.2. pantā minēto informāciju turpmāk katru mēnesi līdz Kolektīvās dalības līgumā noteiktam datumam elektroniski iesniedz Pensiju Fondam, tai skaitā uzrādot darbiniekus, par kuriem tiek uzsāktas iemaksas Pensiju Plānā vai kuri paši uzsāk veikt iemaksas Pensiju Plānā un darbiniekus, ar kuriem ir izbeigtas darba attiecības un/vai pārtrauktas iemaksas.

6.4. Gadījumā, ja rodas strīds par kāda darbinieka tiesībām tikt uzņemtam par Pensiju Plāna dalībnieku, to risina Pensiju Plāna komiteja. Ja *Komiteja* nespēj vienoties, lēmumu pieņem Darba devēja izpildinstitūcija. Ja darbinieks nepiekrīt Darba devēja izpildinstitūcijas lēmumam, viņam ir tiesības pārsūdzēt tā lēmumu tiesā Likumos noteiktajā kārtībā.

7. pants. Dalības izbeigšana Pensiju Plānā

7.1. Ja Pensiju Plāna dalībnieks vēlas izbeigt līdzdalību Pensiju Plānā, lai pārskaitītu *Papildpensijas kapitālu* uz citu pensiju fondu vai pensiju plānu, viņš iesniedz Pensiju Fondam *rakstveida pieprasījumu* vismaz 30 (trīsdesmit) kalendārās dienas iepriekš ar norādījumu par *Papildpensijas kapitāla* pārskaitīšanu uz citu pensiju plānu.

7.2. Ja Pensiju Plāna dalībnieks esot darba attiecībās ar Darba devēju vēlas izbeigt dalību Pensiju Plānā, viņš iesniedz attiecīgu pieprasījumu savam Darba devējam.

7.3. Par savu vēlmi izbeigt Kolektīvās dalības līgumu Darba devējs iesniedz rakstveida paziņojumu Pensiju Fondam un Latvijas Bankai likumā, Pensiju Fonda Statūtos un Kolektīvās dalības līgumā noteiktajā kārtībā. Kolektīvās dalības līgumu izbeigt var tikai ar Latvijas Bankas piekrišanu.

8. pants. Iemaksas Pensiju Plānā un to veikšanas kārtība

8.1. Pensiju Plānā iemaksas tiek izdarītas saskaņā ar Kolektīvās dalības līgumu, kas noslēgts starp Darba devēju un Pensiju Fondu.

8.2. Darba devējs aprēķina katram Pensiju Plāna dalībniekam pienākošos iemaksu Pensiju Plānā Kolektīvās dalības līgumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

8.3. Darba devējs iemaksas aprēķina katru mēnesi par pagājušo periodu un ieskaita Pensiju Fonda norēķinu kontā pie Līdzekļu turētāja ne vēlāk kā attiecīgajā Kolektīvās dalības līgumā noteiktā datumā.

Par katru nokavētu maksājuma dienu Darba devējs maksās līgumsodu 0.1% (viena desmitā daļa procenta) apmērā no laikā nesamaksātās summas. Līgumsods tiek pārskaitīts reizē ar ikmēneša iemaksām par sekojošo mēnesi un ieskaitīts to Pensiju Plāna dalībnieku *Individuālajos kontos*, kuri ir Pensiju Plāna dalībnieki saskaņā ar attiecīgo Kolektīvās dalības līgumu.

8.4. Līdz Kolektīvās dalības līgumā noteiktam datumam, Darba devējs iesniedz Valdei elektroniskā veidā Pensiju Plāna dalībnieku sarakstus ar atšifrētām iemaksu summām katram dalībniekam, kuru kopsumma ir vienāda ar pārskaitījuma summu.

8.5. Darba devējs pārtrauc veikt iemaksas Pensiju Plāna dalībnieka labā ar tā kalendārā mēneša pirmo datumu, kas seko kalendārajam mēnesim, šādos gadījumos, ja Pensiju Plāna dalībnieks:
8.5.1. ir beidzis darba tiesiskās attiecības ar Darba devēju;
8.5.2. iesniedzis Pensiju Fondam *Pieteikumu* par *Papildpensijas kapitāla* daļēju vai pilnīgu izmaksu, izņemot gadījumu, kad Pensiju Plāna dalībnieks, iesniedz *Pieteikumu* par savu individuālo iemaksu izņemšanu;
8.5.3. iesniedzis Pensiju Fondam *Pieteikumu* par *Papildpensijas kapitāla* daļēju vai pilnīgu pārskaitīšanu uz citu pensiju fondu, izņemot gadījumus, kad Pensiju Plāna dalībnieks, iesniedz *Pieteikumu* par savu individuālo iemaksu pārskaitīšanu uz citu pensiju fondu.

8.6. Personai uzkrātā *Papildpensijas kapitāla* summa no cita pensiju plāna var tikt ieskaitīta Pensiju Plāna dalībnieka *Individuālajā kontā* tikai pēc tam, kad persona ir kļuvusi par Pensiju Plāna dalībnieku saskaņā ar 6.1. punktā noteikto kārtību..

8.7. Pensiju Plāna dalībnieka vai tā labā Pensiju Plānā iemaksātie naudas līdzekļi nekavējoties (ne vēlāk kā nākamajā darbdienā) ieskaitāmi Pensiju Plāna dalībnieka *Individuālajā kontā*.

8.8. Tikai kļūstot par *Pensiju Plāna dalībnieku* darbiniekam ir tiesības ar Darba devēja starpniecību un Darba devēja noteiktajā kārtībā veikt naudas līdzekļu iemaksas savā *Individuālajā kontā*. Turpinot dalību Pensiju Plānā pēc darba attiecību izbeigšanas, Pensiju Plāna dalībnieks pats var veikt naudas līdzekļu iemaksas savā *Individuālajā kontā* parakstot attiecīgu vienošanos ar Pensiju Fondu.

8.9. Dalība Pensiju Plānā tiek izbeigta, ja *Pensiju Plāna dalībnieks* pārtrauc darba attiecības ar Darba Devēju un viņa individuālajā kontā nav līdzekļu un sešu mēnešu laikā pēc Pensiju Fonda paziņojuma izsūtīšanas, *Pensiju Plāna dalībnieks* nav veicis jaunas iemaksas saskaņā ar 8.8.punktu.

9. pants. Pensiju Plāna dalībnieku Individuālie konti

9.1.Pensiju Fonds katram Pensiju Plāna dalībniekam izveido *Individuālo kontu,* kurā nodrošina Pensiju Plāna dalībnieku personas datu bāzes uzturēšanu, dokumentu apgrozījuma uzskaiti, datu bāzē esošo dalībnieku *Individuālajos kontos* veikto iemaksu/izmaksu uzskaiti un uzkrātā kapitāla aprēķināšanu.

9.2.*Individuālajos kontos* tiek reģistrētas visas iemaksas Pensiju Plānā, kuras izdarījusi attiecīgā persona vai kuras veiktas tās labā, Pensiju Plāna dalībniekam izmaksātās *Papildpensijas kapitāla* daļas, kā arī visi no ieguldījumiem gūtie ienākumi, kas tiek aprēķināti Pensiju Plāna dalībniekiem no kopējiem Pensiju Fonda ienākumiem pēc Pensiju Fonda administratīvo izdevumu un ar ieguldījumu pārvaldi saistīto izdevumu atskaitīšanas atbilstoši Pensiju Plāna noteikumiem.

10. pants. Pensiju Plāna līdzekļu ieguldīšanas principi un noteikumi

10.1. Pensiju Fonda Valde izstrādā un ne retāk kā reizi trijos gados apstiprina Pensiju Plāna Ieguldījumu politiku, kas ir spēkā līdz jaunas Ieguldījumu politikas apstiprināšanai. Ieguldījumu politikā ir aprakstīti un skaidri noteikti ieguldījumu objekti, kuros tiks veikta Pensiju Plāna līdzekļu ieguldīšana ar mērķi gūt ienākumus pēc iespējas minimizējot ar ieguldījumiem saistītos riskus, kā arī noteikti ieguldījumu ierobežojumi. Pensiju Plāna Ieguldījumu politika un jebkuri turpmākie grozījumi tajā, tiek iesniegti Latvijas Bankai un ir pieejami Pensiju Plāna dalībniekiem Pensiju Fonda mājaslapā https://pensijufonds.lv/

10.2. Pensiju Plāna mērķis ir nodrošināt tā dalībniekiem Papildpensijas kapitāla pieaugumu ilgtermiņā, balstoties uz sabalansētu ieguldījumu portfeli. Ieguldījumu stratēģija ir orientēta uz drošību, kvalitāti un likviditāti, vienlaikus pielāgojoties Pensiju Plāna dalībnieku uzkrātā Papildpensijas kapitāla izmaksu saistībām.

10.3. Pensiju Plāna līdzekļu ieguldīšanu, ievērojot likumā „Privāto pensiju fondu likums" un attiecīgo uzraudzības institūciju noteiktos ierobežojumus un atbilstīgi Pensiju Fonda Valdes apstiprinātajai Pensiju Plāna līdzekļu Ieguldījumu politikai, veic līdzekļu pārvaldītāji, ar kuriem Pensiju Fonds ir noslēdzis līgumu par Pensiju Plāna līdzekļu pārvaldīšanu un kurus Pensiju Fonda Valde, noslēdzot privātā pensiju fonda līdzekļu pārvaldīšanas līgumu, pilnvarojusi veikt Pensiju Plāna līdzekļu ieguldīšanu par labu Pensiju Plāna dalībniekiem.

10.4. Pensiju Plāna līdzekļu, saistību un īpašuma tiesību/vērtību apliecinošo dokumentu un maksājumu dokumentu glabāšanu un visu rīkojumu par darījumiem ar Pensiju Plāna līdzekļiem izpildi tādā apjomā, kādā tie atbilst Pensiju Plānam, Likumiem, uzraudzības institūciju noteiktajiem ierobežojumiem un Pensiju Fonda Valdes apstiprinātajai Pensiju Plāna līdzekļu Ieguldījumu politikai, veic Līdzekļu turētājs, ar kuru Pensiju Fonds ir noslēdzis turētājbankas līgumu par Pensiju Fonda līdzekļu turēšanu.

10.5. Pensiju Plāna līdzekļu pārvaldīšanas un līdzekļu turēšanas līgumi un jebkuri turpmākie grozījumi tajos tiek iesniegti Latvijas Bankā.

10.6. Pensiju Plāna līdzekļu ieguldījumi tiks veikti Latvijas Republikas un ārvalstu valsts un pašvaldību emitētos vai garantētos vērtspapīros, komercsabiedrību emitētās akcijās un citos kapitāla vērtspapīros ar nefiksētu ienesīgumu, parāda vērtspapīros, naudas tirgus instrumentos, ieguldījumu apliecībās, termiņnoguldījumos, riska kapitālā, kā arī nekustamajā īpašumā. Ieguldījumus atvasinātajos finanšu instrumentos Pensiju Plāns veiks tikai, lai nodrošinātos pret Pensiju Plānā esošo aktīvu vērtības svārstību risku. Saskaņā ar tirgus situācijas izmaiņām un ekonomiskajām tendencēm, laiku pa laikam tiks mainīta Pensiju Plāna ieguldījumu portfeļu struktūra, tā nodrošinot Pensiju Plānam iespēju gūt peļņu no paredzamajām dažādu finanšu instrumentu un kapitāla tirgus izmaiņām.

10.7. Ieguldījumi galvenokārt tiks veikti Latvijas Republikas, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – "ESAO") dalībvalstu valdību, Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas ekonomiskās zonas (turpmāk — "EEZ") valstu valdību un pašvaldību emitētajos vai garantētajos vērtspapīros, šajās valstīs reģistrētu komercsabiedrību emitētajos vērtspapīros. Ieguldījumi tiks veikti tikai tādos komercsabiedrību vērtspapīros, kas ir iekļauti Eiropas Savienības dalībvalstī vai EEZ valstī reģistrētas fondu biržas (regulēta tirgus) oficiālajā sarakstā (turpmāk — "oficiālais saraksts"), kā arī ESAO dalībvalstī, kuras ilgtermiņa kredītreitings ārvalstu valūtā pēc starptautisko reitinga aģentūru vērtējuma ir investīciju kategorijā, reģistrētas fondu biržas — Starptautiskās fondu biržas pilntiesīgas biedres (locekles) — oficiālajā sarakstā.

10.8. Pensiju Plāna līdzekļi var tikt ieguldīti nekustamā īpašumā, kas ir reģistrēts Latvijā vai citās Eiropas Savienības (ES) vai Eiropas Ekonomikas Zonas (EEZ) valstīs. Ieguldījumi nekustamā īpašumā tiks veikti tādos objektos, kuriem paredzama pozitīva naudas plūsma vai pieaugoša nākotnes vērtība. Valde var noteikt striktākus ieguldījumu ierobežojumus.

11. Pensiju Plāna līdzekļu ieguldījumu riski un iespējamie pasākumi riska samazināšanai

11.1. Riskam ir pakļauti jebkuri ieguldījumi – gan akcijās un citos vērtspapīros bez fiksētā ienākuma, gan parāda un citos fiksēta ienākuma vērtspapīros, arī termiņnoguldījumos un nekustamajā īpašumā. Neskatoties uz to, ka risks var pozitīvi ietekmēt ieguldījumu vērtību, Pensiju Fonda ieguldījumu politika vērsta uz to, lai novērstu vai minimizētu risku negatīvo ietekmi.

11.2. Ieguldījumu darījumu *pamatrisks* ir saistīts ar vērtspapīru cenu svārstībām, kas tieši ietekmē Pensiju Plāna dalībniekiem piederošā *Papildpensijas kapitāla* vērtību. Lai mazinātu vērtspapīru cenas svārstību ietekmi, daļa no ieguldījumiem tiks veikta ilgtermiņa augstvērtīgos vērtspapīros ar augstu likviditātes pakāpi, kas tiks turēti līdz termiņa beigām un vērtēti pēc uzkrāšanas metodes.

11.3. *Likviditātes risks* saistīts ar iespēju noteiktā laika periodā ātri realizēt nepieciešamo aktīvu apjomu par cenu, kas vienāda ar šo aktīvu patieso vērtību tekošajā dienā. Likviditātes nodrošināšanai tiek veiktas regulāras analīzes par Pensiju Plāna dalībnieku vecumu un vēsturisko izmaksu pieprasīšanas apjomu. Lai nodrošinātu Pensiju Plāna saistību izpildi pret Pensiju Plāna dalībniekiem, tiek veikti īstermiņa un ilgtermiņa ieguldījumi, līdzsvarojot izmaksas ar iemaksām Pensiju Plānā.

11.4. *Emitenta saistību neizpildes risks* ir varbūtība, ka vērtspapīru emitents nepilda savas saistības pret vērtspapīra valdītāju. Pensiju Plāna Ieguldījumu politikā ir noteikts, ka līdzekļu pārvaldītājs ņem vērā ieguldījumu drošumu katrā konkrētā valstī un konkrēta emitenta vērtspapīros, t.i., analizē informāciju par emitentu, apzinās kredītreitingus, kas noteikti attiecīgajai valstij un vērtspapīru emitentam.

11.5. *Valsts risks* pastāv jebkura veida darījumiem ar noteiktas ārvalsts rezidentiem vai to emitētiem vērtspapīriem attiecīgās valsts ekonomiskā vai politiskā stāvokļa vai likumu izmaiņu dēļ, kā rezultātā Pensiju Plānam iespējami zaudējumi (vai ienākuma samazināšanās). Pensiju Plāna līdzekļu Ieguldījumu

politikā ir noteikti limiti ieguldījumiem atsevišķajās valstīs, par kuru ievērošanu ir atbildīgi Līdzekļu pārvaldītājs un Līdzekļu turētājs.

11.6. *Valūtas risks* rodas ārvalstu valūtas vērtības izmaiņas rezultātā pret eiro. Ņemot vērā to, ka Pensiju Plāna saistības ir denominētas eiro, bet aktīvi tiek ieguldīti arī citās valūtās, Pensiju Plāna līdzekļu Ieguldījumu politikā ir noteikti limiti ieguldījumiem atsevišķās valūtās, kā arī Līdzekļu pārvaldītājs izmantos atbilstošus finanšu instrumentus šā riska samazināšanai. Lai minimizētu valūtas risku, Pensiju Fonds orientējas uz pēc iespējas minimālu kopējo atklāto pozīciju ārvalstu valūtā.

11.7. *Citi riski*, kā dabas katastrofas un stihijas, kara darbības, streiki, traucējumi saziņas līdzekļos, informācijas sistēmās u.t.t, ir ieguldījumu riski, kurus Pensiju Fonds nevar pilnībā prognozēt un kontrolēt.

11.8. Pensiju Fonds, pārvaldot Pensiju Plāna līdzekļus, rīkojas Pensiju Plāna dalībnieku interesēs un iespēju robežās darīs visu, lai minimizētu vai izvairītos no minētajiem riskiem, taču Pensiju Fonds negarantē to, ka nākotnē būs iespēja pilnībā izvairīties no šiem riskiem. Pensiju Plāna vēsturiskais ienesīgums nav garantija tam, ka līdzīgs ienesīgums tiks nodrošināts arī nākotnē.

12. pants. *Papildpensijas kapitāla* aprēķināšanas kārtība

12.1.Uzkrātā *Papildpensijas kapitāla* aprēķins paredz katra Pensiju Plāna dalībnieka *Individuālajā kontā* uzkrātā *Papildpensijas kapitāla* noteikšanu kā daļu no Pensiju Plāna kapitāla.

12.2. Uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* Pensiju Plāna dalībnieka *Individuālajā kontā* aprēķina uz katra mēneša pēdējo dienu atbilstoši Latvijas Bankas izdotajiem noteikumiem "Noteikumi par papildpensijas kapitāla aprēķināšanas kārtību".

13. pants. *Papildpensijas kapitāla* izmaksāšanas kārtība

13.1. Pensijas vecums Pensiju Plāna izpratnē ir 60 (sešdesmit) gadi. Pensiju Plāna dalībnieks, sasniedzot 60 (sešdesmit) gadu vecumu, ar savu uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* var rīkoties vienā no šiem veidiem:
13.1.1. turpināt dalību Pensiju Plānā saskaņā ar Pensiju Plāna noteikumiem;
13.1.2. izņemt *Papildpensijas kapitālu* pa daļām atbilstoši Pensiju Fonda Valdes apstiprinātai *Metodikai* un turpināt dalību Pensiju Plānā līdz uzkrātā *Papildpensijas kapitāla* pilnīgai izņemšanai;
13.1.3. izbeigt dalību Pensiju Plānā izņemot visu uzkrāto *Papildpensijas kapitālu*.

Savu vēlmi izņemt *Papildpensijas kapitālu* pa daļām vai pilnībā Pensiju Plāna dalībnieks izsaka iesniedzot Pensiju Fondam rakstveida *Pieteikumu*.

13.2. Ja Pensiju Plāna dalībnieks pārtrauc darba attiecības ar Darba devēju pirms 60 (sešdesmit) gadu vecuma sasniegšanas, viņš var rīkoties vienā no šiem veidiem:
13.2.1. turpināt dalību Pensiju Plānā atbilstoši Pensiju Plāna noteikumiem;
13.2.2. noslēgt vienošanos ar Pensiju Fondu par individuālo iemaksu veikšanu;
13.2.3. izņemt uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* pilnībā vai pa daļām atbilstoši Metodikai, sasniedzot 55 (piecdesmit piecu) gadu vecumu.

13.$^{2.}$ Pensiju Plāna dalībnieks, kurš turpina darba attiecības ar Darba devēju, sasniedzot 55 (piecdesmit piecu) gadu vecumu, var izņemt uzkrāto Papildpensijas kapitālu pilnībā vai pa daļām atbilstoši Metodikai. Ja Pensiju Plāna dalībnieks izņem tikai savas individuāli veiktās iemaksas, Darba devējs turpina veikt iemaksas. Ja tiek izņemta arī Papildpensijas kapitāla daļa, kas veidojusies no Darba devēja iemaksām, Darba devējs pārtrauc veikt iemaksas Pensiju Plāna dalībnieka labā saskaņā ar 8.5.2. punktu.

13.3. Tiesības saņemt uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* pirms 55 (piecdesmit piecu) gadu vecuma sasniegšanas ir Pensiju Plāna dalībniekam, kas tiek atzīts par pirmās grupas invalīdu uz mūžu vai tādās speciālās profesijās strādājošam, kuru sarakstu nosaka Ministru kabinets.

Lai Pensiju Plāna dalībnieks, kurš kļuvis par pirmās grupas invalīdu uz mūžu, saņemtu *Papildpensijas kapitālu*, nepieciešams Pensiju Fondam iesniegt LR Labklājības ministrijas veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas akta notariāli apstiprinātu kopiju.

Lai Pensiju Plāna dalībnieks saņemtu *Papildpensijas kapitālu* pirms pensijas vecuma sasniegšanas, kura amats ir iekļauts sarakstā ar profesijām, kuru nosaka Ministru kabinets paredzot samazinātu pensijas vecumu, Pensiju Plāna dalībniekam papildus pieteikumam un personu apliecinošam dokumentam ir jāiesniedz dokuments/us (piemēram, darba grāmatiņu (darba līguma grāmatiņu), darba līgumu, darba devēja izziņu, Latvijas Valsts arhīva izziņu, tiesas nolēmumu), kas apliecina, ka Pensiju Plāna dalībnieka nodarbinātības ilgums speciālajā profesijā, kurai Ministru kabinets paredz samazinātu pensijas vecumu ir kopumā vismaz 12 (divpadsmit) mēneši.
Minētie nosacījumi attiecas uz to Pensiju Plāna dalībnieku, kurš kļuvis par Pensiju Plāna dalībnieku, saskaņā ar Kolektīvās dalības līgumu, kurš noslēgts līdz 2016.gada 31.martam.

Pensiju Plāna dalībniekam, kurš kļūst par Pensiju Plāna dalībnieku saskaņā ar Kolektīvās dalības līgumu, kas noslēgts pēc 2016.gada 31.marta, Pensiju Plāna dalībnieka nodarbinātības ilgums speciālajā profesijā, kurai Ministru kabinets paredz samazinātu pensijas vecumu ir kopumā vismaz 10 (desmit) gadi.

13.4 Pensiju Plāna dalībnieka nāves gadījumā *Papildpensijas kapitālu*, kas uzkrāts Pensiju Plāna dalībnieka individuālajā kontā, izmaksā personai (labuma guvējam), kuru Pensiju Plāna dalībnieks dzīves laikā ir norādījis Pensiju Fonda tīmekļvietnē, autorizējoties savā dalībnieka profilā. Ja labuma guvējs nav norādīts, Papildpensijas kapitālu izmaksā Pensiju Plāna dalībnieka mantiniekiem Civillikumā noteiktajā kārtībā.

13.5. Pensiju Plāna dalībnieka mantinieki mantoto Papildpensijas kapitālu var saņemt vienā maksājumā, kas tiks pārskaitīts uz mantinieka norādīto bankas kontu.

13.6. Mantiniekiem, lai saņemtu viņu mantoto *Papildpensijas kapitālu*, nepieciešams Valdei iesniegt mantojuma tiesību apliecinošu dokumentu.

13.7. Pensiju Fonds izmaksā visu uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* ne vēlāk kā 30 (trīsdesmit) dienu laikā pēc kārtējā mēneša beigām.

14. pants. Ienākumu sadales kārtība

Pensiju Fonda ienākumu pārsniegums pār izdevumiem gada beigās tiek ieskaitīts Pensiju Plāna(-u) ienākumos un iekļauts Pensiju Plāna(-u) dalībnieku uzkrātajā *Papildpensijas kapitālā*.

15. pants. Pensiju Plāna izdevumu segšanas kārtība

15.1 Pensiju Plāna izdevumus veido atskaitījumi Latvijas Bankai, Pensiju Fonda administratīvie izdevumi, kā arī atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājiem un Līdzekļu turētājam.

15.2. Pensiju Plāna izdevumu maksimāli pieļaujamās atlīdzības Pensiju Fondam, Līdzekļu pārvaldītājiem un Līdzekļu turētājam kopā ir 1,4 procenti gadā no Pensiju Plāna vidējiem neto aktīviem, t.sk:
15.2.1. Līdzekļu pārvaldītājam 0.6% gadā;
15.2.2. Līdzekļu turētājam 0.1 % gadā;

15.2.3. Pensiju Fondam 0.7% gadā;
15.2.4. detalizēts Pensiju Plāna izdevumu apkopojums ir pieejams Pensiju Fonda tīmekļvietnē.

15.3. Pensiju Fonda administratīvo izdevumu kopējais apjoms tiek noteikts atbilstoši akcionāru sapulcē apstiprinātajam gada budžetam, aprēķinot šos izdevumus kā procentus no Pensiju Plāna aktīvu vērtības. Pensiju Fonda administratīvie izdevumi tiek aprēķināti reizi mēnesī un attiecināti uz katru Pensiju Plāna dalībnieku proporcionāli dalībnieka kontā uzkrātajam papildpensijas kapitālam.

15.4. Atskaitījumi Latvijas Bankas darbības finansēšanai tiek ieturēti normatīvajos aktos noteiktajā apmērā un kārtībā no katras iemaksas Pensiju Plānā, ko veikuši Pensiju Plāna dalībnieki vai kas veiktas šo dalībnieku labā.

15.5. Atlīdzības Līdzekļu pārvaldītājiem un Līdzekļu turētājam tiek aprēķinātas un atskaitītas ik mēnesi, saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem par līdzekļu pārvaldīšanu un līdzekļu turēšanu.

16. pants. Kārtība, kādā Pensiju Plāna dalībnieki informējami par viņu kontos uzkrāto *Papildpensijas kapitālu* un citu būtisku informāciju

16.1. Valde vismaz reizi gadā bez maksas nodrošina katram Pensiju Plāna dalībniekam pārskatu par attiecīgo pārskata periodu. Pārskats tiek nodrošināts elektroniski Pensiju Fonda tīmeklvietnē, un dalībniekam tiek nosūtīts paziņojums par tā pieejamību.

16.2. Šajā pārskatā norādāma:
16.2.1. *Papildpensijas kapitāla* summa uz pārskata gada sākumu;
16.2.2. Darba devēja un/vai dalībnieka paša izdarītās iemaksas pārskata periodā;
16.2.3. dalībniekam izmaksātā *Papildpensijas kapitāla* daļa vai pārskaitītais kapitāls;
16.2.4. uz dalībnieku attiecināto atskaitījumu kopsumma(iekļaujot atskaitījumus Pensiju Fondam, līdzekļu parvaldītājiem, līdzekļu turētājam, Latvijas Bankai un citus attaisnotos atskaitījumus);
16.2.5. ieņēmumi no līdzekļu ieguldījumiem;
16.2.6. Pensiju Fonda gada pārskatu pārbaudījušā zvērinātā revidenta vārds un vai revidenta atzinuma statuss;
16.2.7 *Papildpensijas kapitāla* summa uz pārskata perioda beigām.

16.3. Pensiju Fonda Valde, Pensiju Fonda tīmeklvietnē, informē Pensiju Plāna dalībniekus par būtiskām izmaiņām, tai skaitā :
16.3.1. zvērināta revidenta vai revidentu komersabiedrības, līdzekļu pārvaldītāja vai līdzekļu turētāja iecelšanu vai nomaiņu;
16.3.2. izmaiņām Pensiju Plāna noteikumos, ieguldījumu politikā vai citiem būtiskiem darbības aspektiem;
16.3.4. Informācija tiek sniegta ne vēlāk kā piecu darbadienu laikā pēc izmaiņu apstiprināšanas Latvijas Bankā.

16.4. Pēc Pensiju Fonda un Pensiju plāna gada pārskatu apstiprināšanas akcionāru sapulcē, tie tiek publicēti Pensiju Fonda tīmekļvietnē ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc pārskata gada beigām. Pensiju Fonds papildus nodrošina katram dalībniekam ikmēneša informāciju par Pensiju Plāna vēsturiskajiem un aktuālajiem darbības rezultātiem, kas tiek publiskota Pensiju Fonda tīmekļvietnē.

16.5. Pensiju Fonds sniedz dalībniekam informāciju par tā tiesībām saņemt papildpensijas kapitāla uzkrājumu un par saņemšanas izvēles iespējām, informāciju sniedzot ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms šādas tiesības radušās.

17.pants. Likumi un tiesiskās attiecības

Pensiju Plāns ir sastādīts saskaņā ar Pensiju Fonda statūtiem un spēkā esošiem Latvijas Republikas likumiem.